

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1** Regels voor de beoordeling
- 2** Algemene regels
- 3** Vakspecifieke regels
- 4** Beoordelingsmodel
- 5** Aanleveren scores
- 6** Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 3.21, 3.24 en 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 3.21 tot en met 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 van belang:

- 1** De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2** De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommiteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommiteerde.
- 3** De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4** De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5** Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1** De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2** Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3** Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1** indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2** indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3** indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4** indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5** indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6** indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7** indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
 - 3.8** indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, hoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
 - 3.9** indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.

- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goedgerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommitteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

Toelichting status correctievoorschrift

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

Verkeer tussen examinerator en gecommitteerde (eerste en tweede corrector)

Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

Toelichting aanvullingen op het correctievoorschrift

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking:

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout:

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen. Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de n-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld.

- 1** Bij de tekst(en) met vragen worden, gelet op de aard van de opgaven, geen scorepunten afgetrokken voor spelfouten. Voor idiomatische en grammaticale oneffenheden geldt hetzelfde, tenzij het antwoord er minder juist of zelfs fout door wordt.
- 2** Voor alle open vragen met een maximaantal woorden geldt: indien kandidaten een vraag herhalen alvorens zij tot een antwoord komen, worden de woorden tot aan het eigenlijke antwoord (conform het antwoordmodel) niet meegeteld.
- 3** Wanneer een antwoord op een open vraag het maximaantal woorden overschrijdt, worden alleen de woorden van het antwoord tot het toegestane maximum in de beoordeling betrokken met inachtneming van vakspecifieke regel 2.
- 4** De schrijfpdracht wordt als een enkele vraag beschouwd. Algemene regel 6 is derhalve niet van toepassing op de schrijfpdracht.
- 5** Voor het beoordelen van de schrijfpdracht geldt het volgende:
 - 5.1** Er kunnen meerdere (soorten) fouten in een zin worden gemaakt, die alle apart aangerekend worden.
 - 5.2** Meerdere spelfouten in één woord worden één keer aangerekend.
 - 5.3** Spelfouten in dezelfde, identieke woorden worden één keer aangerekend (werkwoordspelling uitgezonderd).
 - 5.4** Spelfouten in een woord en in afleidingen of samenstellingen van dat foutief gespelde woord worden één keer aangerekend.
 - 5.5** Spelfouten bij de vervoeging van werkwoorden worden alle apart aangerekend.

4 Beoordelingsmodel

! Let op: aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Tekst 1 Dagelijks douchen

Vraag **1** **maximumscore 1**

De kern van een goed antwoord is:

De vetlaag van de huid verdwijnt.

Vraag **2** **C**

Vraag **3** **C**

Vraag **4** **maximumscore 1**

1 en 3

Opmerkingen

- Het scorepunt alleen toekennen als de twee juiste antwoorden zijn gegeven.
- Het scorepunt niet toekennen als de kandidaat meer dan twee antwoorden geeft.

Vraag **5** **maximumscore 1**

De kern van een goed antwoord is:

minder kans op huidklachten / geen huidklachten / minder kans op een droge huid / minder kans op een kwetsbare huid / Het is beter voor de huid.

Opmerking

Het scorepunt niet toekennen als de kandidaat alleen voorbeelden noemt, zoals eczeem en psoriasis.

Maximumlengte van het antwoord: 10 woorden.

Vraag **6** **D**

Vraag **7** maximumscore 1

onderdeel van de tekst	maakt dat de tekst als betrouwbaar gezien kan worden
Er komen deskundigen op het vakgebied aan het woord.	X
Er komen moeilijke woorden in de tekst voor.	
Er worden adviezen gegeven voor beter douchegedrag.	
Er worden cijfers over douchen genoemd uit onderzoek.	X
Er worden voorbeelden van te vaak douchen gegeven.	

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen als alle rijen juist zijn.

Vraag **8** D

Tekst 2 Perenbomen als vervanging voor de verloren riffen van de Waddenzee?

Vraag **9** maximumscore 1

3 en 5

Opmerkingen

- Het scorepunt alleen toekennen als de twee juiste antwoorden zijn gegeven.
- Het scorepunt niet toekennen als de kandidaat meer dan twee antwoorden geeft.

Vraag **10** C

Vraag **11** C

Vraag **12** D

Vraag 13 B

Vraag 14 C

Vraag 15 maximumscore 2

Perenbomen doen het goed als kunstmatig rif, want	juist	onjuist
bepaalde soorten zeedieren waren op het rif groter dan op een andere plek in zee.	X	
er was in korte tijd meer zeeleven op het rif.	X	
krabben aten de dieren op die hoger aan de takken vastzaten.		X
paalwormen hadden de takken ook al ontdekt.		X
sommige dieren konden beter ontsnappen aan hun natuurlijke vijanden.	X	

indien vijf rijen goed 2

indien vier of drie rijen goed 1

indien minder dan drie rijen goed 0

Vraag 16 B

Vraag 17 D

Vraag **18** maximumscore 1

	Jon Dickson en zijn collega's	mensen van Rijkswaterstaat	mensen in het algemeen
eerste 'we'	X		
tweede 'we'			X

Opmerkingen

- Het scorepunt alleen toekennen als de twee juiste antwoorden zijn gegeven.
- Het scorepunt niet toekennen als er meer dan één kruisje in een rij staat.

Vraag **19** B

Tekst 3 Spup

Vraag **20** maximumscore 1

Twee van de volgende:
4, 5, 6

Opmerkingen

- Het scorepunt alleen toekennen als twee van de bovenstaande antwoorden zijn gegeven.
- Het scorepunt niet toekennen als de kandidaat meer dan twee antwoorden geeft.

Vraag **21** maximumscore 1

Spupdates

Vraag **22** C

Vraag 23 maximumscore 1

“Jonge kinderen tot en met zes jaar besteden gemiddeld zo’n honderd minuten per dag aan digitale media. Ze kijken tv, maar zitten ook veel op tablets of telefoons.” (zin 1 en 2 van alinea 2)

Opmerking

Het scorepunt niet toekennen als de kandidaat meer of minder citeert.

Vraag 24 C

Vraag 25 maximumscore 1

hechtingsproblematiek

Vraag 26 A

Vraag 27 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- 1 slechter slapen
- 2 negatieve gevolgen voor (de ontwikkeling van) (offline) sociale vaardigheden
- 3 verslaving (aan het scherm)

indien drie goed 2

indien twee goed 1

indien minder dan twee goed 0

Opmerking

De antwoorden mogen in een andere volgorde staan.

Vraag 28 A

Vraag 29 C

Vraag 30 C

Vraag **31** maximumscore 1

2 en 4

Opmerkingen

- Het scorepunt alleen toekennen als de twee juiste antwoorden zijn gegeven.
- Het scorepunt niet toekennen als meer dan twee antwoorden zijn gegeven.

Vraag **32** E

Vraag **33** B

Vraag **34** maximumscore 13

Geen scorepunten toekennen als de kandidaat de opdracht helemaal niet heeft uitgewerkt.

34.1 maximumscore 6**Aftrek inhoud**

De score is 6 scorepunten minus aftrek. De score kan niet lager zijn dan 0.

Indien de volgende elementen onjuist zijn of ontbreken:

- een passende aanleiding voor het schrijven van het artikel (bijvoorbeeld het gesprek in de klas / de gelezen tekst) **1**
- het doel van het artikel: het telefoongebruik van ouder(s)/verzorger(s) verminderen (door tips) **1**
- een negatief gevolg van te veel telefoongebruik van ouder(s)/verzorger(s) voor jonge kinderen (dat uit onderzoek is gebleken) **1**
- een voorbeeld van een negatieve ervaring van een klasgenoot met het telefoongebruik van de ouder(s)/verzorger(s) **1**
- een voorbeeld van een positieve ervaring van een klasgenoot met het telefoongebruik van de ouder(s)/verzorger(s) **1**
- mening kandidaat over het telefoongebruik van diens eigen ouder(s)/verzorger(s) **1**
- argument/voorbeeld bij mening **1**
- eerste tip aan ouder(s)/verzorger(s) om hun telefoongebruik te verminderen **1**
- tweede tip aan ouder(s)/verzorger(s) om hun telefoongebruik te verminderen **1**
- wens voor de toekomst over het telefoongebruik ouder(s)/verzorger(s) **1**

Opmerkingen

- De kandidaat hoeft ‘telefoongebruik’ niet expliciet te noemen als uit de context blijkt dat het daarover gaat.
- De kandidaat hoeft de term ‘wens’ niet per se te noemen. Andere formuleringen die een wens uitdrukken zijn ook goed. Denk hierbij aan formuleringen als ‘Het zou fijn zijn als...’ en ‘Ik hoop dat...’

34.2 maximumscore 5

Aftrek taalgebruik

De score is 5 scorepunten minus aftrek. De score kan niet lager zijn van 0.

- één of twee formuleringsfouten (onvolledige zinnen, onjuiste woordkeuze, onjuiste verwijzingen, onjuiste zinsbouw) **1**
- drie of vier formuleringsfouten **2**
- vijf of meer formuleringsfouten **3**
- één of twee spelfouten (fouten in de spelling van werkwoordsvormen, overige spelfouten, inclusief ten onrechte opgenomen of weggelaten hoofdletters) **1**
- drie of vier spelfouten **2**
- vijf of meer spelfouten **3**
- twee of meer interpunctiefouten **1**

! Let op: om taalgebruik te kunnen beoordelen, moet de uitwerking van de kandidaat een minimum aantal woorden bevatten. Als de uitwerking van de kandidaat uit minder dan 100 woorden bestaat dan dient u géén scorepunten voor taalgebruik toe te kennen.

34.3 maximumscore 2

Aftrek presentatie/conventies

De score is 2 scorepunten minus aftrek. De score kan niet lager zijn dan 0.

Indien de volgende elementen geheel of gedeeltelijk onjuist of ontbreken:

- passende titel **1**
- vermelding voor- en achternaam en klas onder artikel **1**
- alinea-indeling **1**
- samenhang **1**
- logische volgorde **1**
- passend taalgebruik **1**

Opmerkingen

- Als de kandidaat gebruikmaakt van conventies die niet passen bij de tekstsoort dan moet u 1 scorepunt aftrekken.
- Als in de uitwerking van de kandidaat de witregel na de titel en/of voor de vermelding van naam en klas ontbreekt dan dient u geen scorepunt(en) af te trekken.

! Let op: in het programma Wolf vermeldt u de scores van de kandidaat op elk van de drie afzonderlijke beoordelingscriteria.

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per examinerator in de applicatie Wolf. Cito gebruikt deze gegevens voor de analyse van de examens. Om de gegevens voor dit doel met Cito uit te wisselen dient u ze uiterlijk op 22 mei te accorderen.

Ook na 22 mei kunt u nog tot en met 10 juni gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

Tweede tijdvak

Ook in het tweede tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw tweede-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.

6 Bronvermeldingen

Tekst 1	Ellen van Gaalen, AD, 10 juni 2024
Tip opgave 8	MILIEUCENTRAAL
Tekst 2	Nikkie Weststeijn en Gemma Verhuizen, NRC.nl, 28 september 2023
Afbeelding tekst 2	www.regionoordkop.nl
Tekst 3	www.KNGF.nl
Tekst 4	Rutger Otto, NU.nl 17 maart 2024
Tekstfragment 1	NU.nl